

Posudek na bakalářskou práci

František Kalenda: Obraz Byzance v západních kronikách, 1095-1204

Zkoumání „obrazu druhého“ je v historiografii posledních dekad metoda celkem obvyklá; ba až natolik obvyklá, že lze mluvit o snižování relativního užítku nových prací, psaných sub hac specie. Bakalářská práce Františka Kalendy je v tomto smyslu „nova et vetus“. Na jednu stranu používá základní rámec metody již existující a prameny vydané a – vesměs v anglickém překladu a na internetu – dostupné. Na druhou stranu však se pokouší jít o jednu rovinu dále tím, že zkoumá nejen „stereotypy Byzance“, ale i „stereotypy stereotypů“: Konstatuje představu o těchto stereotypech, jak mu ji nabízí sekundární literatury domácí i zahraniční – a pak ji konfrontuje s původními prameny. Výsledkem konfrontace je pak základní zjištění, že svědectví pramenů tomuto „stereotypu stereotypů“ neodpovídají, že stereotypizovaně negativní obraz Byzance se objevuje diferencovaně a vzniká postupně, v souvislosti s konkrétními historickými událostmi – konkrétně s prvními čtyřmi kruciátami. Práce Františka Kalendy tak znamená samostatný a kritický příspěvek k reflexi současného historického (po)vědomí o středověkých dějinách.

K tomuto základnímu úsudku je třeba přidat všechna obligatorní „ano, splněno“, týkající se běžných požadavků na bakalářskou práci: Autor pracoval samostatně s prameny i sekundární literaturou; oboje nejen bibliograficky zaznamenává, ale i kontextuálně a kriticky hodnotí; bezpečně se orientuje v historických reáliích doby; a umí psát. U někoho, kdo publikuje beletrii, by ostatně v posledním bodě opak spíše překvapil.

Zřejmě chvat způsobil drobné stylistické lápsy – Vilémova kronika byla dovedena do smrti autorovy, nikoliv své, apod.

Má-li být položena otázka k rozpravě při obhajobě, pokládám tuto: Je-li autorův postoj k dosavadnímu bádání tak kritický, jak jest – čím si zdůvodňuje tento převládající směr „stereotypizování stereotypů“, respektive antibyzantinismu?

A jinak, samozřejmě, navrhuji hodnocení „výborně“.

Doc. Martin C. Putna

16. července 2012 (BMV de Monte Carmelo)